

Ajánlások

02/2021. sz. ajánlások a hitelkártya-adatok kizárólag további online tranzakciók megkönnyítése céljából történő tárolásának jogalapjáról

Elfogadás időpontja: 2021. május 19.

Az Európai Adatvédelmi Testület

tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 70. cikke (1) bekezdésének e) pontjára,

tekintettel az EGT-megállapodásra és különösen annak az EGT Vegyes Bizottság 2018. július 6-i 154/2018 határozatával módosított XI. mellékletére és 37. jegyzőkönyvére,

tekintettel eljárási szabályzatának 12. és 22. cikkére,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ AJÁNLÁSOKAT:

1. A Covid19-világjárvány alatt folyamatosan fejlődött a digitális gazdaság és az e-kereskedelem. Ezzel párhuzamosan nőtt a hitelkártya-adatok online felhasználásának kockázata. Amint azt a 29. cikk szerinti munkacsoport az adatvédelmi hatásvizsgálatokról szóló iránymutatásában megállapította, a hitelkártya-adatokat érintő jogsértések *„egyértelműen súlyos hatást gyakorolnak az érintett mindennapi életére”*, mivel a pénzügyi adatok *„fizetési csalásra”* használhatók.¹
2. Ezért nagyon fontos, hogy az adatkezelők megfelelő biztosítékokat vezessenek be az érintettek számára, és a jogellenes adatkezelés kockázatának csökkentése és a digitális környezetbe vetett bizalom erősítése érdekében biztosítsák számukra a személyes adataik feletti ellenőrzést. Az Európai Adatvédelmi Testület úgy véli, hogy ez a bizalom elengedhetetlen a digitális gazdaság fenntartható növekedéséhez.
3. Ennélfogva ezen ajánlások célja, hogy ösztönözze a hitelkártya-adatok Európai Gazdasági Térségen (EGT) belüli kezelésével kapcsolatos adatvédelmi szabályok harmonizált alkalmazását, valamint hogy garantálja az érintettek jogainak egységes védelmét az általános adatvédelmi rendeletben előírt alapvető adatvédelmi elvek maradéktalan tiszteletben tartása mellett.
4. Konkrétabban, ezek az ajánlások a hitelkártya-adatok online áruforgalmazók és szolgáltatásnyújtók általi, kizárólag az érintettek további vásárlásának megkönnyítése céljából történő tárolásával foglalkoznak². Ide tartozik az az eset is, amikor az érintett weboldalon vagy alkalmazáson keresztül vásárol terméket vagy fizet egy szolgáltatásért, és hitelkártya-adatait általában egy erre a célra szolgáló úrlapon adja meg ezen egyedi ügylet megkötése érdekében.
5. Minden adatkezeléshez hasonlóan az adatkezelőnek az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke szerinti érvényes jogalappal kell rendelkeznie ezen adatok tárolásához. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az általános adatvédelmi rendelet 6. cikkében említett számos jogalap nem

¹ A 29. CIKK SZERINTI MUNKACSOPORT Iránymutatás az adatvédelmi hatásvizsgálat elvégzéséhez és annak megállapításához, hogy az adatkezelés az (EU) 2016/679 rendelet alkalmazásában „valószínűsíthetően magas kockázattal jár”-e.

² Meg kell jegyezni, hogy ezek az ajánlások nem terjednek ki sem az online boltokban működő pénzforgalmi intézményekre, sem pedig a hatóságokra. Nem terjednek ki továbbá a hitelkártya-adatok bármely más célból, például jogi kötelezettség teljesítése, vagy folyamatos teljesítésre vonatkozó szerződés, illetve hosszú távú szolgáltatás előfizetése (pl. olyan szerződés, amely egy adott termék havonta történő szállításáról rendelkezik, illetve zenei vagy filmközvetítési szolgáltatás előfizetése) esetén történő rendszeres fizetés céljából történő tárolására.

alkalmazható erre az esetre, ezért azokat ki kell zárni. A hitelkártya-adatok tranzakciót követő tárolása a további vásárlások megkönnyítése érdekében nem tekinthető szükségesnek sem valamely jogi kötelezettség teljesítéséhez (az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) pontja), sem valamely természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme érdekében (az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének d) pontja). A közérdekből vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtása (az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének e) pontja) sem tekinthető megfelelő jogalapnak.

6. Emellett a hitelkártya-adatok árukért vagy szolgáltatásokért történő fizetést követő tárolása önmagában nem szükséges szerződés teljesítéséhez (az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja). Mivel először is, az ügyfél által a fizetésre használt hitelkártyával kapcsolatos adatok kezelése szükséges a szerződés teljesítéséhez, ami kiváltja az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjának alkalmazását, ezen adatok tárolása csak az esetleges következő ügylet és az értékesítés megkönnyítése érdekében hasznos. Ez a cél nem tekinthető feltétlenül szükségesnek az érintett által már kifizetett áru vagy szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés teljesítéséhez.³
7. Az Európai Adatvédelmi Testület megjegyzi, hogy az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges adatkezelés esetében⁴ ahhoz, hogy az adatkezelő az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének f) pontjára hivatkozhatson, teljesülnie kell az e cikkben meghatározott három feltételnek⁵. Ez a jogalap először is megköveteli az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekének azonosítását és minősítését. Az adatkezelő vagy harmadik fél érdeke szélesebb körű lehet, mint az adatkezelés célja, és ezen érdekek az adatkezelés időpontjában létezőnek és ténylegesnek kell lennie.⁶
8. Másodsor, a jogos érdekre vonatkozó jogalap megköveteli, hogy a személyes adatok kezelésére jogos érdek érvényesítéséhez legyen szükség. Ami az utóbbi feltételt illeti – feltéve, hogy az adatkezelőnek fennáll a fentiekben ismertetett jogos érdeke – nem magától értetődő, hogy a hitelkártya-adatoknak a jövőbeli vásárlások megkönnyítése érdekében történő tárolása szükséges-e az adott jogos érdek érvényesítéséhez. Egy másik vásárlás tényleges megkötése ugyanis a fogyasztó döntésétől függ, és nem feltétele, hogy „egy kattintással” megvalósítható legyen.
9. Végül a harmadik feltétel mérlegelési teszt elvégzését írja elő: az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekét össze kell vetni az érintett érdekeivel vagy alapvető jogaival és szabadságaival, ideértve az érintett adatvédelemhez és magánélethez való jogát is. Az érdekmérlegelési teszt során

³ Lásd még az Európai Adatvédelmi Testület 2/2019. sz. iránymutatását a személyes adatoknak az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti, az érintettek részére nyújtott online szolgáltatások összefüggésében történő kezeléséről, és annak 10. oldalát.

⁴ Lásd a 29. cikk szerinti munkacsoport véleményét az adatkezelő 95/46/EK irányelv 7. cikke szerinti jogszerű érdekének fogalmáról, amelyet jelenleg az Európai Adatvédelmi Testület vizsgál felül (lásd az Európai Adatvédelmi Testület 2021. március 16-án elfogadott 2021/2022 évi munkaprogramját).

⁵ Lásd az Európai Unió Bíróságának 2017. május 4-i, a Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde kontra Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” ügyben hozott ítéletét, C-13/16, ECLI:EU:C:2017:336, 28. pont.

⁶ Lásd az Európai Unió Bíróságának 2019. december 11-i, TK kontra Asociatia de Proprietari bloc M5A-ScaraA ügyben hozott ítéletét, C-708/18, ECLI:EU:C:2019:1064, 44. pont.

figyelembe kell venni az adatkezelés sajátos körülményeit.⁷ A mérlegelés lényeges eleme az érintett jogaira és szabadságaira gyakorolt, adatkezelésből eredő potenciális hatás.⁸ Ez a hatás függhet az adatok jellegétől, az adatkezelés konkrét módszerétől és a harmadik felek ilyen adatokhoz való hozzáférésétől. Az adatok jellegére vonatkozó kritériumot illetően meg kell jegyezni, hogy a 29. cikk szerinti munkacsoport a pénzügyi adatokat fokozottan személyes jellegű adatoknak minősítette, mivel az azokat érintő jogsértések egyértelműen súlyos hatást gyakorolnak az érintett mindennapi életére.⁹ Ezért annak ellenére, hogy az adatkezelőnek az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében technikai és szervezési intézkedéseket kell alkalmaznia a hitelkártya-adatok megfelelő biztonságának biztosítása érdekében, valamint hogy ezek az adatok más célból is tárolhatók, a további vásárlások megkönnyítése érdekében történő kezelésük növelheti a hitelkártya-adatok biztonsága megsértésének kockázatát, mivel ez más rendszerekben történő adatkezelést is maga után von. Az érdekmérlegelési tesztnek további fontos részét képezik az érintettnek az adatkezelővel való kapcsolatára, valamint a személyes adatok gyűjtésének kontextusára és céljára alapozott ésszerű elvárásai, amelyek figyelembe vehető az adatkezelés érintettekre gyakorolt hatásának értékelése során.¹⁰ Úgy tűnik azonban, hogy a vásárlás időpontjában az érintett – miközben hitelkártyával kapcsolatos adatokat szolgáltat a fizetéshez – ésszerűen nem várja el, hogy hitelkártya-adatait az általa megvásárolt áruk vagy szolgáltatások kifizetéséhez szükségesnél hosszabb ideig tárolják. Következésképpen az adatvédelem által érintett személy alapvető jogai és szabadságai valószínűleg elsőbbséget élveznének az adatkezelő e konkrét összefüggésben fennálló érdekével szemben.

10. Ezek a szempontok arra engednek következtetni, hogy a hozzájárulás (az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja) tűnik az egyetlen megfelelő jogalapnak ahhoz, hogy a fent leírt adatkezelés jogszerű legyen. A biztonsági kockázatok kezeléséhez, annak lehetővé tételéhez, hogy az érintett ellenőrzést gyakorolhasson adatai felett, valamint aktívan dönthessen hiteladatainak felhasználásáról, az érintett egyedi hozzájárulását a hitelkártya-adatok vásárlást követő tárolását megelőzően kell beszerezni. Ez a hozzájárulás lehetővé teszi az adatkezelő számára, hogy bizonyítsa az egyén hajlandóságát arra, hogy megkönnyítse további vásárlásait az adott weboldalon vagy alkalmazáson keresztül, ami nem vélelmezhető abból az egyszerű tényből, hogy egy vagy több elkülönült ügyletet kötött.
11. Ez a hozzájárulás nem vélelmezhető, hanem önkéntesnek, konkrétan, megfelelő tájékoztatáson alapulóan és egyértelműnek kell lennie.¹¹ A hozzájárulást megerősítést félreérthetetlenül kifejező

⁷ Lásd: az Európai Unió Bíróság 2011. november 24-i, az Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (ASNEF) and Federación de Comercio Electrónico y Marketing Directo (FECEMD) kontra Administración del Estado ügyben hozott ítéletét, C-468/10 és C-469/10, ECLI:EU:C:2011:777, 47. és 48. pont; 2016. október 19-i, Patrick Breyer kontra Bundesrepublik Deutschland ügyben hozott ítéletét, C-582/14, ECLI:EU:C:2016:779, 62. pont.

⁸ Lásd az Európai Unió Bíróság fent említett, 2011. november 24-i ítéletének 44. pontját; fent említett, 2019. december 11-i ítéletének 56. pontját.

⁹ A 29. CIKK SZERINTI MUNKACSOPORT – Iránymutatás az adatvédelmi hatásvizsgálat elvégzéséhez és annak megállapításához, hogy az adatkezelés az (EU) 2016/679 rendelet alkalmazásában „valószínűsíthetően magas kockázattal jár”-e.

¹⁰ Lásd az általános adatvédelmi rendelet (47) preambulumbekzdését.

¹¹ Lásd: az Európai Adatvédelmi Testület 05/2020. sz. iránymutatása az (EU) 2016/679 rendelet szerinti hozzájárulásról.

cselekedet útján kell megadni, és azt felhasználóbarát módon, közvetlenül az adatgyűjtéshez használt űrlapon kell kérni, például jelölőnégyzettel, amely nem lehet előre bejelölt¹². Ezt a konkrét hozzájárulást meg kell különböztetni a szolgáltatási vagy értékesítési feltételekre adott hozzájárulástól, továbbá nem lehet feltétele az ügylet teljesítésének.

12. Az általános adatvédelmi rendelet 7. cikkének (3) bekezdése szerint az érintett jogosult arra, hogy a hitelkártya-adatok tárolásához további vásárlások megkönnyítése céljából adott hozzájárulását bármikor visszavonja. A visszavonásnak önkéntesnek, egyszerűnek és az érintett számára a hozzájárulás megadásához hasonlóan könnyűnek kell lennie. Ennek ahhoz kell vezetnie, hogy az adatkezelő ténylegesen törölje a kizárólag a további tranzakciók megkönnyítése céljából tárolt hitelkártya-adatokat.

Az Európai Adatvédelmi Testület nevében

az elnök

(Andrea Jelinek)

¹² Uo.